

Alsónémedi Hírmondó

XXV. évfolyam 7. szám
2015. augusztus 20.
Ünnepi Különszám

Alsónémedi Nagyközség Önkormányzatának és Képviselő-
testületének ingyenes tájékoztató és kulturális folyóirata

MEGHÍVÓ

Tisztelettel meghívjuk Önt és kedves Családját
Szent István napi ünnepi rendezvényeinkre!
2015. augusztus 19. 20 óra – Nagygödör
2015. augusztus 20. 17 óra – Szent István tér

Alsónémedi Nagyközség Önkormányzata

Szent István Királyunk Emlékezete

„Tiszta szívvel, szóval, ésszel/ Zengjük Istent szent beszéddel,
Bálványokat verve széjjel,/ Vigadozzál

Magyarország! [...] Géza vezér volt az atyja,/ Látomásban híriül
kapta/ Nevét István mártír adta,/ Mielőtt megszületett...”

(Imádság a XIII-XV. századból)

Az ural-altáji nyelvcsaládhoz tartozó népek közül csupán a magyar és a finn lettek keresztényekké. Ez nem magyarázható azzal, hogy e két nép jutott csak keresztény nemzetek körébe s életkérdés volt mindkettőre nézve, hogy szomszédjaikkal egy valláson legyenek. A keresztény nemzetek között éltek a besenyők legalább hat évtizedig, és náluk is megkezdődött 1008-ban a hittérítés. A kunok is már erősen keresztény népektől körülveve tanyáztak 1066-tól-1239-ig az Al-Duna és Dnyeper között, s megmaradtak - egy kis töredéket leszámítva - pogányoknak.

A magyar nemzet megtérése azért is nagyon figyelemreméltó, mert az gyors volt és állandó. Korszakalkotóan nemzetmentő volt e alig félszázad alatt végbemenő megtérés, mert például Oroszországban 120 évig (867-988) laktak és munkálkodtak a hittérítők, míg végre inkább politikai szerződés, mint meggyőződés révén a keresztény vallás elterjedt.

Ezen megtérést, a keresztény vallás őszinte becsülését és megtartását nem köszönhetjük másnak, mint Szent István királynak. Géza nagyfejedelem keménységgel megkereszteltethette a magyart, de a keresztény vallás igazságáról való meggyőződését Szent István példája oltotta belé. István király lelke, magaviselete először is mentes volt minden olyan erkölcsi fogyatkozástól, amely a tőle terjesztett keresztény vallással éles ellentétben állott volna. „Nincs rosszabb a rossz hírnél” - mondja a latin költő, s mégis az egykorú, a rosszat hamarabb, mint jót följegyző külföldi írók sem tudtak semmi rosszat írni róla. A király kortársai s népük között ugyancsak a kereszténység terjesztői a lengyel Chrabry Boleslaw és az orosz Vladimir tele voltak erkölcsi hibákkal, kivált a keresztény vallástól tiltott „utálatos bujasággal.”

Lelkének szép jellemvonása volt, hogy szeretett imádkozni. Egy XII. századi feljegyzésben olvassuk róla, hogy egy éjjel nagy és fényes kíséretével, minden egyháztól távol egy széles mezőn ütött sátrat, s míg a többiek aludtak, ő felkelt s térdre borulva sokáig imádkozott. Ha híriül vitték neki, hogy valamelyik alattvalója beteg a kezénél lévő gyümölcsből vagy jó szagú fűből egy csomót azon paranccsal küldött neki, hogy egészségesen keljen föl és számosan részint az ő királyuk szava iránt való bizalomból, részint Isten jóvoltából csakugyan meggyógyultak. Még sok szegénynek a méltatlansága sem tántorította el őt az ilyen alamizsnáskodástól. Sokáig élt annak emlékezete, hogy egy alkalommal kapzsi szegények mindjárt az alamizsna kiosztása elején rárohantak, s a nagy dulakodásban István királynak szakállát is megtépdesték.

Mindemellett István király nagyon szigorú és kemény ember volt a gonoszok iránt. Igaz, hogy életrajzírói ezt nem nagyon hangsúlyozták, s monográfiájának bővítői a XII. század vége felé meg éppen mentegetik a keresztény szelídséggel ellenkezőknek tetsző cselekedeteit, de ez nem akadályoz meg bennünket abban, hogy Szent István jellemébe az egykorúak vagy őt közelebbről ismerők tudósításaiból a szigorúságot fel ne ismernők.

Reichenau an der Rax - Boldog Béna Hermann bencés szerzetes feljegyzése: „Meghalt a magyaroknak a jámborokkal **nagyon szelíden bánó királya**, István” (probis mitissimus) mindjárt elárulja,

hogy a gonosz emberekkel István király nem volt nagyon szelíd. Azt sem tarthatjuk lehetetlennek, amit a XVI. században élt Laskai Osvát jegyzett ki egy előttünk máig ismeretlen életrajzból, hogy egyik udvari bíróját hamis ítéletmondás miatt megnyúzatta.. Különben is tekintsünk törvényeire, s mindjárt látjuk, hogy Szent István az akkori vad, féktelen emberekkel szemben a jog és az igazság védelmére mindig készen állott. E szigorúság sohasem volt kegyetlenség. Ellenkezőleg István király szigorúságával nagyon szépen megfért a lovagiasság a legyőzött ellenféllel és a megbocsátás a megtérő alattvalóval szemben. Uralkodásnak 21. esztendejét töltötte már a nagy király, midőn azt írja róla a külföldi tudós püspök Thietmar: „*Sohasem hallottam, hogy valaki annyira kegyelmezett volna a legyőzötteknek, mint ő.*”

Szólunk kell tudományszeretetről, jól beszélt és írt latinul, sem Güntherrel sem Gellérrel nem beszélhetett volna, ha nem bírja tökéletesen a latin nyelvet. Ha fiát, Imrét arra bírta, hogy minden nap olvasson valamit, akkor bizonyára maga is olvassatta az akkor megkeríthető könyveket: a Szentírást, a Törvénygyűjteményeket. Megragadta figyelmét azon erkölcsi újulás is, amely a cluny-i monostorból indult ki. Jelzi ezt az, hogy az akkori cluny-i apáthoz, Szent Odilo-hoz követeket, ajándékokat, leveleket küldött. Szent Istvánnak a maga korához mért tudományos készültségét, okosságát fényesen igazolja azon „Erkölcsei Tanítás” (Institutio Morum), amelyet már-már uralkodásra szánt fia, Szent Imre számára írt.

Életrajzírói állítják, hogy István király ifjúságától kezdve ritkán nevető, komoly beszédű és magaviseletű férfiú volt. Hogy 1031 után, a trónörökös elvesztése miatt nemcsak komoly, hanem szomorú is volt, azon nem csodálkozhatunk. Mindamelllett, hogy a sok gondtól néha-néha meneküljön, szeretett vadászni.

Ha Szent István külsejéről is akarunk tudni valamit, a Laskai Osváttól idézett, előttünk eddig ismeretlen krónikást kell meghallgatnunk. Ez azt írja: „*Szent István nagy lelkű, bátor, harcias, okos és Krisztus tisztelő vala.*”

Ha végigtekintünk Szent István élete során, ha szemügyre vesszük tetteit, ha „Erkölcsei Tanítás”-át és törvényeit olvasgatjuk, lehetetlen, hogy igazat ne adjunk az ismeretlen krónikás öt szavának, mert valóban Szent István nagylelkű, bátor, harcias, okos és Krisztus tisztelő volt.

Az utóbbi két évszázad legnépszerűbb Szent István-éneke minden bizonnyal az „Ah, hol vagy magyarok tündöklő csillaga” kezdetű ének volt. A Kárpát-medence egész területén, sőt még azon túl is széles körben elterjedt s ünnepi alkalmakkor, búcsúokban másodikkal nemzeti himnuszaként énekeltek. Az ének egy gyönyörű népi változatát jegyezték fel néhány évvel ezelőtt a moldvai Klézsén.

Több mint ezer esztendővel István királyunk államalapító munkája után, mi, még megmaradt magyarok mást nem tehetünk, mint hozzá fohászzkodván így könyörgünk nemzetünk megmaradásáért.

„Hol vagy István király?/Téged magyar kíván
/Gyászos öltözetben/Te elötted sírván./

Hol vagy, magyarok/ Tündöklő csillaga?/Valahol es vagytok,
/Nemzetünk Istápjá./Rólad emlékezünk,/

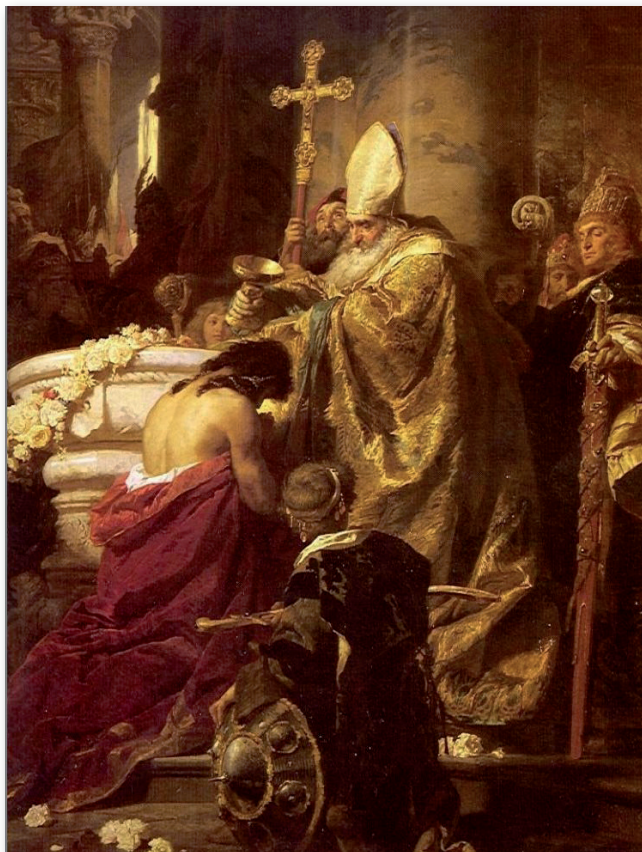
Csordulnak könnyeink,/Búval harmatoznak/Szomorú
Mezeink.”[...]Reménységünk/Benedd van...”

A ünnepi mellékletet írta, a szövegeket válogatta:
Bálint István János, Faluház

Ratkó József: István imája

Lenni nem kezdett s véghetetlen Úr, ki
markoddal megmérsz minden vizeket
s araszoddal az egeket beéred,
ki haragodnak egy leheletével
világot fűjsz el, csillagot kioltasz,
s föld megindul, hegyek hanyatlanak
egy intésedre, Uram – égig érő
s hatalmaskodó népeket elejtesz,
míg virágoznak választottaid –
vigyázz reánk, hogy álljunk meg a hitben;
segíteni ne vesztegelj nekünk,
s hogy el ne esnének, óvjad lábainkat!
Tanítsd meg, akik ellenünk uszulnak
és földjeinket elcsipegetik
és sóvárognak falvaink iránt
és kiirtanák szülötte-szavunkat,
hogy dicsérni Tégedet ne tudjunk,
és minden módon ártani akarnak,
tanítsd meg őket, Uram, haragodra!
Juttasd eszükbe, ki vagy Te, Uram,
s kicsodák ők! És tedd, hogy ne legyünk
gyalázatja a szomszéd nemzeteknek,
ne legyünk csúfja és játékai,
s messzire való maradékaink
rút járom alá ne vettessenek! Ámen.

Benczúr Gyula: Vajk megkeresztelése (1869)

MAGYAR KORONA

– Szent István legendája és Szalay László nyomán –

Nagyon bölcsen, igen jól tudta István király, hogy népét a pusztulástól csak úgy őrizheti meg, ha a nyugati szokásokat és a keresztény vallást az országban meggyökerezteti. Ezért nagy buzgalommal folytatta atyja, Géza fejedelem munkáját, és mint jó pásztor, erős kézzel térítette népét a helyes útra. Amikor a nyugati országok papjai és szerzetesei meghallották, hogy István király az egész népet megtéríti, nagyon megörültek. Mindjárt felkerekedtek, és jöttek, özönlöttek mindenfelől, hogy a pogány magyarokat helyes útra tereljék, tévelygő lelküket Krisztusnak megnyerjék. A nyugati papok és szerzetesek éjt nappallá téve fáradoztak, és a sok fáradozást siker koronázta: a magyar nép keresztény hitre tért. Örömmel látta ezt István király, és azt gondolta, hogy munkájára a pápa úr áldását kéri. Hívatta ez okáért Asztrik apátot, és azt mondta neki: – Atyám, itt az ideje, hogy munkánkra a pápa úr áldását kérjük. De nemcsak pápai áldás, korona is kell a magyar királyoknak, hogy éppen úgy megkoronázzák őket, mint a többi keresztény fejedelmeket. Menj hát Rómába, atyám, és kérj áldást meg koronát a pápa úrtól. – Úgy legyen, ahogy kívánod – mondta az apát, s mindjárt elindult Rómába, hogy a pápa úrtól áldást és koronát kérjen. De akárhogy sietett, megelőzte az apátot a lengyel fejedelem követe: az is koronát kért a maga uralkodójának, a

lengyel fejedelemnek. Már el is készült a korona a lengyel fejedelem számára, II. Szilveszter pápa éppen el akarta küldeni, amikor egy éjjel csodálatos álmot látott. Álmában az úr anygala jelent meg előtte, és így szólt hozzá: – Holnap egy ismeretlen nép követei érkeznek hozzád, akik fejedelmük számára koronát kérnek. Add nekik a kész koronát, mert őket illeti. Másnap a pápa úr előtt megjelent Asztrik apát, és István király nevében áldást és koronát kért. A pápának eszébe jutottak az angyal szavai, és meghajolt Isten akarata előtt. Azt mondta Asztrik apátnak: – Én apostoli vagyok, István fejedelem pedig apostol. Ezekkel a szavakkal átadta a szent koronát az apátnak. Milyen szép ajándékot küldött a pápa úr az első királynak!

A magyar korona csillog-villog az aranytól, középen a Megváltó képét, körben pedig az apostolokét mutatja. A Megváltó feje fölött a nap, a hold és a csillagok képe ragyog, mellette két élőfa áll. A szép fényes koronával az első királyt ünnepélyesen megkoronázták, aztán a koronázási jelvényeket Székesfehérváron ünnepélyesen elzárták. De azért gyakran elővették, mert a sátoros ünnepeken újra meg újra a király fejére tették a koronát. A magyar korona maga az egész ország, hazánk földjének minden gazdagsága, és népének egész boldogsága.

Nagyödör – 2015. augusztus 19. 20 óra**ÁLLAMALAPÍTÓK**

Az István, a király rockopera, Boldizsár Miklós: Ezredforduló című drámája, illetve az István király legendák alapján készült, egyfelvonásos zenés táncszínházi darab.

Szereplők:

Szlovicsák Benedek –István
Kecskés Zoltán – Koppány
Józan Renáta – Réka
Hagymási Bence – Tiborc
Varga Norbert – Énekes
Benkó Péter – Pap
György Imre – Nyitány
Sárosi Anissza – Torda
Szabó Zita – Gizella
Kádas Gyöngyi - Narráció

Zenészek:

Kotán Tamás – gitár
Kotán Gábor – gitár
Jenei Dávid – akusztikus gitár
Varga Norbert – billentyűk
Varga Ferenc – dobok
Silip Roland – ütőhangszerek
György Imre – basszusgitár
Győrvári Róbert – szaxofon
Kleineisel Balázs – eufónium
Gál Zsolt – trombita

Táncscsoportok:

Starlight Dance Company,
vez: Marosi Brigitta
Napfény Mazsorett,
vez: Juhász Bernadett
Némedi Néptáncscsoport,
vez: Szarka Ágnes
Dramaturgia: Kiss Renáta, György Imre
Hangszerelés: György Imre,
Szlovicsák Benedek
Grafika: Horváth M. Zoltán

Az előadás után látványos Fényszínház – Lézer Show produkció

Szent István tér
– 2015. augusztus 20.

11 órától - Családi Nap a Nywyg és a Galagonyakör szervezésében. Színes gyermekprogramok, kézimunka kiállítás.
15 órától - Íjászbemutató és foglalkozás a Nywyg szervezésében

17 órától – Községi Nemzeti Ünnepe
Ünnepi beszéd, Ünnepi műsor, Újkenyér-szentelés,
„Alsónémediért”-díj átadása, Kóstoló az Ország tortájából

